

Ruské impérium

Elena Marushiakova, Veselin Popov

Rómovia na Ukrajine | Strategické ciele štátnej politiky voči „Cigánom“ | Vykonávanie štátnych nariadení v praxi | Rómovia na nových územiach | Krym a južné Rusko | Besarábia | Faraonovka a Kair | „Cigánski“ nevoľníci | „Cigáni“ po reforme z roku 1861

➤ Ruská monarchia vládla nad mnohými národmi. Na rozdiel od iných krajín v Európe, prístup Ruskej monarchie k Rómom bol od počiatku veľmi tolerantný. V ríši boli vnímaní ako rovnocenní obyvatelia so všetkými občianskymi. Štát sa snažil iba o to, aby si Rómovia plnili svoje občianske povinnosti. „Cigáni“ boli považovaní za neoddeliteľnú súčasť spoločnosti, a tak pre nich platili rovnaké zákony ako pre všetkých. Ak aj platili „špeciálne“ zákony, ich cieľom bolo zmierniť odlúčenie Rómov od spoločnosti bez toho, aby bol vyvíjaný tlak na ich asimiláciu.

RUSKÉ IMPÉRIUM

Ruské impérium vzniklo z takzvaného Moskovského veľkokniežactva, ktoré sa od 15. storočia (a predovšetkým po tom, ako bol v roku 1547 Ivan IV. Hrozný vyhlásený za cára) začalo rapídne rozvíjať a rozpínať pripájaním území a ich obyvateľstva k ríši. Aj keď je Rusko formálne impériom iba od roku 1721 (počas vlády Petra I. Veľkého) môžeme toto všeobecné pomenovanie používať aj pre skoršie obdobia ruských dejín. Rómovia, ktorí v Ruskom impériu žili celé stáročia, boli do veľkej miery ovplyvnení sociálnymi a politickými podmienkami väčšinovej spoločnosti a to sa odzrkadľuje na ich etnických aj kultúrnych stránkach života v tej dobe.

ÚVOD

Chartu z roku 1501 možno považovať za prvý dôkaz o príchode Rómov do Ruského impéria. V tomto dokumente Alexander Kazimirovič, princ litovského veľkvojvodstva a kráľ Poľska, udelil „staršiemu vojtovi Vasilovi a jeho Cigánom“ úplnú slobodu pohybu po území veľkvojvodstva a rovnako udelil ich vodcovi právo „súdiť Cigánov a riešiť ich vzájomné nezhody“. Či

môžeme tieto územia, ktoré boli k Ruskému impériu pripojené až v neskoršom období, považovať za súčasť Ruského impéria, je predmetom ďalšej diskusie.

S určitosťou sa však „Cigáni“ v Ruskom impériu spomínajú po prvýkrát v roku 1733 v dekréte, ktorý vydala cisárovná Anna Ivanovna. Týka sa vysporiadania dôchodku troch regimentov prostredníctvom daní, ktoré boli vyzbierané od obyvateľstva určitého regiónu, vrátane „Cigánov“. Ako odpoveď

na petíciu „Cigánov, ktorí sa narodili v tejto krajine“, prijal petrohradský senát nové nariadenie, ktorým bolo Rómom povolené usadiť sa a obchodovať s koňmi v oblasti okolo hlavného mesta Petrohradu, avšak za predpokladu, že sa zaregistrujú „kdekoľvek si budú priat“. Formulácia „ktorí sa narodili v tejto krajine“ poukazuje na skoršie osídlenie Rómov v Ruskom impériu. [II. 1 – 4]